

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/77/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011457
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121011457.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného E. X., nar. XX.XX.XXXX v T., trvale bytom V. T. XXX/X, T., t. č. v C. Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.08.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného: Gabriel X., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. T. XXX/X, T., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 14.04.2014, sp. zn. 1T/237/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 03.12.2015, sp. zn. 5To/45/2014, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 12.07.2021 bol odsúdenému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného E. X. na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podaný prostredníctvom obhajcu H.. W. T., advokáta so sídlom Jarmočná 2264/3 Šaľa. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmienkové prepustenie vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou trest odňatia slobody so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a to trest vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov za pokračovací zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona a iné, uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 14.04.2014, sp. zn. 1T/237/2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 03.12.2015, sp. zn. 5To/45/2014.

Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na splnenie zákonom ustanovenej podmienky na podmienkové prepustenie s určením primeranej skúšobnej doby.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené tieto listinné dôkazy: hodnotenie riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, skrátený výpis odsúdeného, odpis registra trestov, rozsudok Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/237/2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/45/2014.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 26.07.2021 súd zistil, že odsúdený bol dňa 12.11.2019 premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na ďalší výkon trestu. Po týždennom pobyte na nástupnom oddiele bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“, kde sa nachádza aj v súčasnosti. Odsúdený bol príslušníkmi Policajného zboru dodaný dňa 18.12.2015 do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov za účelom výkonu trestu odňatia slobody v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Jeho správanie a vystupovanie v ústave Leopoldov nie je v dostupnej dokumentácii bližšie hodnotené, neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky, disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Dňa 26.01.2016 bol premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce. Z pedagogickej dokumentácie je zrejmé, že

jeho správanie a vystupovanie počas pobytu v ústave Želiezovce nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytli sa nedostatky s porušovaním povinností a nedodržaním interných predpisov. Po intervencii zo strany väzenského personálu už nedostatky takéhoto charakteru u odsúdeného zaznamenané neboli. Inak pokyny a príkazy príslušníkov zboru plnil, konfliktné situácie neboli zaznamenané. Pracovne zaradený v ústave Želiezovce nebol, bol zaradovaný do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného, vykonával upratovacie práce v spoločných priestoroch oddielu. Dňa 04.07.2017 bol opätovne premiestnený ústavu Leopoldov, kde jeho správanie nebolo vždy na požadovanej úrovni, dopúšťal sa menej závažných disciplinárnych previnení, za ktoré nebol disciplinárne potrestaný. Pracovne bol zaradovaný na viaceré pracoviská v ústave s dohľadom Leon, W. a práčovňa. Na uvedených pracoviskách mal pracovnú morálku hodnotenú kladne, pracovné povinnosti si plnil. Odsúdený postupne stabilizoval svoje správanie, zlepšil prístup k povinnostiam a vytvoril si podmienky pre preradenie do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 25.10.2019 sp. zn. 6Nt 93/2019 bol odsúdený preradený z ústavu so stredným stupňom stráženia do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a následne bol dňa 12.11.2019 premiestnený do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Jeho správanie a vystupovanie nebolo zo začiatku vždy na požadovanej úrovni, sú evidované negatívne poznatky týkajúce sa opakovaného nedodržiavania príkazov a nariadení príslušníkov a ústavného poriadku. Po intervencii zo strany väzenského personálu nedostatky takéhoto charakteru u odsúdeného zaznamenané neboli. Osobnú ako aj kolektívnu hygienu dodržiava, chodí riadne ustrojený, v osobných veciach si udržiava primeraný poriadok. V kolektíve spoluodsúdených sa konfliktným situáciám vyhýba. Z radov odsúdený nezastáva žiadnu funkciu. Doposiaľ bol trikrát disciplinárne odmenený, naposledy dňa 14.10.2020 pochvalou za plnenie pracovných povinností. Disciplinárny trest nemá vykazaný. Počas výkonu trestu odňatia slobody v ústave Želiezovce úspešne absolvoval rekvalifikačný kurz Zakladateľ a ošetrovateľ zelene. Odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce, je mu venovaný individuálny prístup so zameraním na rešpektovanie pokynov príslušníkov, plnenie si povinností a dodržiavanie interných predpisov. Ďalej je vedený k väčšej zodpovednosti za svoje správanie, ku kritickému postoju k spáchanému trestnému činu, k osvojeniu si pozitívnych vzorcov správania a ku skvalitneniu sebapoznania. Odsúdený ciele stanovené programom zaobchádzania plní čiastočne, resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Na základe uvedených skutočností riaditeľ ústavu konštatoval, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporučil ho podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Zo skráteného výpisu odsúdeného vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 13.05.2019.

Z odpisu registra trestov odsúdeného a z obsahu spisu vyplynulo, že odsúdený bol doposiaľ vrátane spomenutého odsúdenia 6-krát súdne trestaný.

Zástupca ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na verejnom zasadnutí uviedol, že odsúdený bol dňa 30.07.2021 určený za vedúceho izby, túto funkciu si zodpovedne a svedomito plní. Záver hodnotenia zostáva nezmenený.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava na verejnom zasadnutí v rámci konečného návrhu uviedla, že navrhuje žiadosť odsúdeného zamietnuť, nakoľko sa domnieva, že nie sú splnené materiálne podmienky stanovené zákonom. Z hodnotenia je zrejmé, že vo všetkých ústavoch kde bol umiestnený, teda v Želiezovciach, v Leopoldove a v Hrnčiarovciach nad Parnou boli konštatované nedostatky v jeho správaní. Okrem toho odsúdený ani nie je pracovne zaradený, z dvoch pracovísk bol vyradený z dôvodu nedostatočných pracovných výsledkov a napokon poukázala na to, že od odsúdeného nemožno dôvodne očakávať, že povedie riadny život, nakoľko sa opakovane dostáva do rozporu so zákonom. Bol aj viackrát právoplatne odsúdený pre závažný trestný čin lúpeže.

Obhajca odsúdeného na verejnom zasadnutí v rámci konečného návrhu uviedol, že navrhuje, aby bol odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a to za stanovenia podľa súdu primeranej skúšobnej doby a uloženia primeraných povinností a obmedzení nakoľko sa domnieva, že sú splnené materiálne podmienky na takéto rozhodnutie. K námietkam prokuratúry poukázal na to, že určité nedostatky v správaní odsúdeného sa vyskytli v podstate len v počiatkovej fáze výkonu trestu v jednotlivých ústavoch a postupom času preukázal polepšenie a jeho správanie sa zastabilizovalo. Konkrétne poukázal na to, že počas výkonu trestu bol preradený do minimálneho stupňa stráženia, boli mu udelené tri disciplinárne odmeny a disciplinárne potrestaný nebol. Pokiaľ ide o úroveň výkonu

práce, tak je možné, že druh práce ktorý mal odsúdený vykonávať nezodpovedal jeho kvalifikácii, či schopnostiam. Poukázal na celkový záver hodnotenia riaditeľa ústavu, ktorý odporúča prepustiť odsúdeného s dohľadom a aj na aktuálnu informáciu o tom, že odsúdený si plní zodpovedne a svedomite svoju úlohu vedúceho izby. Čo sa týka podmienky očakávania vedenia riadneho života po prepustení, poukázal na to, že odsúdený sa zaradí do rodinného prostredia, s ktorým počas výkonu trestu udržiava intenzívny kontakt. V súčasnosti mu do skončenia uplynutia výkonu trestu zostáva asi 7 mesiacov. Aj vzhľadom na túto skutočnosť a aj na to, že fakticky skoro vykonal už celú dĺžku trestu je dôvodné podmienienečne ho prepustiť na slobodu. V prípade určitých otázok je možné stanoviť adekvátnu skúšobnú dobu, ktorá sama o sebe spĺňa ešte funkciu sledovania prevýchovy a resocializácie odsúdeného ako to vyplýva aj zo stanoviska trestného kolégia NSSR pod R 2/1977. V súčasnosti by i minimálna skúšobná doba, ktorú by súd uložil odsúdenému už prekračuje zvyšok zostávajúceho trestu a teda by sa skúšobnou dobou zabezpečilo to, že jeho správanie by bolo kontrolované ešte dlhšie ako v prípade výkonu celého trestu v ústave. Vzhľadom na tieto argumenty navrhol odsúdeného podmienienečne prepustiť.

Odsúdený na verejnom zasadnutí v rámci konečného návrhu uviedol, že by chcel dostať od súdu šancu, nakoľko je otcom dvoch maloletých detí, ktorým dlhodobo chýba. Počas doby vyše 6 rokov ho družka podporuje, navštevuje, chodí za ním. Toto je pre neho výzvou, aby bol dobrým otcom a manželom. Ak by ho súd prepustil, mohol aby sa na slobode čím skôr resocializovať a pomáhať svojej rodine a túto skutočnosť žiadal zobrať súdom na vedomie. Bez danej šance nevie preukázať svoje polepšenie, so všetkými prípadnými obmedzeniami súhlasí.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmieniennom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienienné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienienečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienienného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienienného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienienného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienienného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienienného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienienného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmieniennom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienienečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmienienného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienienné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienienné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmieniennom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten,

že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona ku dňu 13.05.2019. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 26.08.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, podľa ktorého sa v jeho správaní opakovane vyskytli nedostatky - jeho správanie a vystupovanie počas pobytu v ÚVTOS Želiezovce nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytli sa nedostatky s porušovaním povinností a nedodrzaním interných predpisov, po jeho opätovnom premiestnení do ÚVTOS Leopoldov sa dopúšťal menej závažných disciplinárnych previnení, za ktoré nebol disciplinárne potrestaný a nedostatky v jeho správaní a vystupovaní sa vyskytli aj po jeho preradení z ústavu so stredným stupňom stráženia do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, teda do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, kde sú evidované negatívne poznatky týkajúce sa opakovaného nedodržiavania príkazov a nariadení príslušníkov a ústavného poriadku. Jeho správanie sa síce vždy zastabilizovalo na čo pochopiteľne poukázal aj obhajca odsúdeného v rámci konečného návrhu a čo zároveň vyplýva aj zo samotného hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Súd je toho názoru, že vo všeobecnosti nedostatky správania vo výkone trestu nemusia byť prekážkou pre konštatovanie polepšenia sa, avšak musí ísť buď o ojedinelé a výnimočné nedostatky správania sa menej závažného charakteru, alebo o nedostatky, od ktorých spáchania uplynula dlhá doba, z ktorej vyplýva skutočná a dlhodobá zmena správania sa odsúdeného. V prejednávanej veci k tomuto nedošlo. Ku konštatovaniu obhajcu, že odsúdenému boli udelené tri disciplinárne odmeny a disciplinárne potrestaný nebol súd uvádza, že zo súdnej praxe má súd vedomosť o tom, že pokiaľ sa v hodnotení nachádza formulácia „disciplinárne tresty vykázané nemá“, odsúdenému bol uložený disciplinárny trest, ktorý bol zahladený - čo je aj prípad prejednávanej veci. Odsúdený bol navyše uznaný za vinného zo spáchania závažnejšieho trestného činu, preto aj skúmanie všetkých relevantných skutočností na účely posúdenia prvej materiálnej podmienky musí byť prísnejšie. Zo všetkých týchto konkrétnych skutočností súd dospel k záveru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie a preto prvá materiálna podmienka nie je splnená.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Pretože nie je splnená prvá materiálna podmienka, z povahy veci nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka. Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom predovšetkým na trestnú minulosť odsúdeného, jeho 6 záznamom v registri trestov a povahu trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Odsúdený bol v minulosti súdne trestaný, ešte ako mladistvému mu bol Okresným súdom Šaľa uložený trest odňatia slobody nepodmienečne na 18 mesiacov, v dvoch prípadoch mu bol uložený podmienečný trest a v dvoch prípadoch súd upustil od uloženia súhrnného trestu. Odsúdený si musel byť vedomý toho, že jeho konanie je protiprávne, no i napriek tejto skutočnosti v tomto konaní pokračoval. V neposlednom rade súd poukazuje aj na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, z ktorého jednoznačne vyplýva, že odsúdený ciele stanovené programom zaobchádzania plní iba čiastočne, jeho resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti, na základe čoho konštatoval, že odsúdený iba čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienečné prepustenie a odporučil ho podmienečne prepustiť s dohľadom. Súd na základe týchto konkrétnych skutočností dospel k záveru, že od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, a má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody v zmysle uloženého trestu, pričom podmienečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.